

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de tre. or.
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, în 7 Februarie.

Deodată cu reformarea ministeriului domnului Tisza, în care a intrat nou ministru la despărțământul cultelor, nou la cel al iustitiei, nou la cel de finanțe și am puté dice nou la cel de comunicațiune și de comerț s'a dat ca parolă reforme radicale în toate direcțiunile.

Reformele anunțate încep a se pune în practică una după alta, și timbrul vedit al lor până acum a aprôpe la toate a fost consolidarea rasei magiare, lățirea ideii de stat unguresc, sau cu un singur cuvânt: magiarizarea.

O mărturisim din capul locului, că numai forța de logica impregiurărilor ne ocupăm cu această temă, însă trebuie să o facem, căci în timpul din urmă, în aceste 2 luni din anul curent, și în cele 2 din urmă ale anului trecut atâta s'a vorbit, atâta s'a scris despre magiarizare, încât omul neinițiat în necasurile noastre din Ungaria, străinul care și face convingerea numai din diarele din Budapesta despre afacerile din statul nostru, trebuie să credă, că stat mai consolidat în bunăstarea internă ca Ungaria nu este altul pe fața pământului.

S'a pus în discuțiune reforma în administrațiune, și în loc de autonomie municipală voesc se fie introdus sistemul de denumire. Și această reformă intenționată a dat materie la diaristică, s'a mistificat adevărul, s'au ascuns adevăratele intențiuni ale reformei sub toate frunțele de smochin, până când un bărbat cu rară sinceritate a desvilit adevărata rană și în o broșură a sa a arătat că adevăratele intențiuni sunt magiarizarea în un stil uai mare, după cum îl contemplantă bărbații de stat, cari conduc ați destinele Ungariei.

S'au anunțat reforme din partea noului ministru de culte și instrucțiune publică, și ele numai acum încep a se iniția cu crearea de institute publice, în cari se fie adăpostiți copii dela 3 până la 6 ani.

O instituțiune umanitară dintre cele mai sublimă, vor dice ômenii, care privesc lucrurile numai în te-meiu. Da așa dicem și noi. O instituțiune mai sublimă, abia se pôte. A face asiluri de copii pe la sate și ale pune sub pază bună, este o adevărată binefacere, căci părinții, cari decând începe cucul a cântă până târziu prin Octobrie sunt tot în lucrul câmpului, vor binecuvântă numele celui ministru, care va pune copii lor sub o bună grijă.

Vin însă jurnalele unguresci, cari sunt autorizate să îmbrace în sânge și carne ideile domnului ministru, vin și ne spun, că sublimitatea ideii trebuie redusă la adevărata sa valoare. Tendența domnului ministru este nu grija de ființele cele plăpânde,

ci magiarizarea; căci ei, copii cei mici, vor fi dresați unguresce, și când vor eși din aceste asiluri și vor trece în șola poporală, va fi bine preparat terenul, ca ei se învețe bine unguresce; ergo se se magiarizeze.

Nu noi o dicem acesta, diarele unguresci o dic. Pentru numele lui Dumnezeu, dicem noi, se pôte substitui unei instituțiuni umanitare asemenea motive condamnabile?

Da, se pôte, și ca se ve convingeți de sôrtea ce ve astéptă, asemenea institute vor fi obligate pentru toți, și statul își va răpi libertatea, carea o ai asupra copilului teu, trebuie să-l cresci, unde vrea statul, în o societate compusă de stat, prin ômeni comandați de stat, și nu după voința ta. Și la acesta trebuie să se învoescă copilul teu la etatea de 3 ani, așa opinéază în anchetă un mare domn inspector de șole printre români.

Ministrul de justiție voesc să decentralizeze tablele regescii. Și ca în Odyseia lui Omer orașele se sbuciumă, care de care pentru o tablă regescă.

Vedem deputațiuni pe la ministrii, deputațiuni pe la cluburile partidelor din dietă, și fie care motivează necesitatea tablei prin importanța socială, ce o are, respective o a avut.

Timișora învoacă un motiv, Aradul altul, mai altul Clușul, la toate e însă numai un refren: Consolidarea rasei magiare.

Nu dicem, că guvernul asemenea simte, nu credem, că la decisiunea afacerii nu va păși guvernul energic, și nu va zdrobi pre cei ce strigă: „fiat mundus (hungaricus), pereat iustitia”; noi nu o dicem. Prima și deputațiunile însă așa buciună în lume, și ele sunt autorizate a interpretă cugetele ômenilor, cari stau în serviciul curentului de ați.

Se accentuează la totă ocașiunea, cu vreme și fără de vreme, că suprafața Ungariei trebuie schimbată, și trebuie se accelereze ômenii lucrarea până mai este vreme. În timpul din urmă fără sfelă accentuează magiarizarea chiar și acele organe, cari din considerare la necesul, în care stau cu guvernul, până acum și mai impuneau rezervă.

Se vede, că a sosit timpul, ca lucrarea să se continue fără rezervă, cu energie, și pe toate terenele.

Signalăm deci acest semn al timpului, accentuând, că rău fac toți aceia, cari, venând după utopii, conturbă viața și așa turburată din destul a cetățenilor.

Administrațiunea de stat.

(Urmare din Nr. 11.)

Pentru promovarea în cercuri mai estinse a limbei magiare se pôte face presiune pe calea ad-

ministrațiunei, rezultatul însă nu are mare valoare, și preste tot nu se pôte asteptă, ca el să fie ajuns în măsură mare. Încât s'ar puté ajunge, acesta ar trebui storsă prin aplicarea de măsuri, cari fac imposibilă buna administrațiune. Administrațiunea cea rea inveninează relațiunile dintre naționalități, și de aceea statul va trebui de bună voie se abstea dela acele măsuri energice, dela cari, — încât în general e posibil — s'ar puté asteptă dora deși nu realizarea utopiei cu magiarizarea generală, cel puțin potențarea în lățirea limbei magiare.

Din punct de vedere al naționalităților nici un rezultat salutar nu se pôte asteptă dela introducerea administrațiunei de stat; din acest punct de vedere nu este justificată schimbarea sistemului actual, adică alegerea amplotațiilor, și introducerea administrațiunei de stat.

Și eu acesta așa o afu de naturală, încât în adevăr nu știu, ce se cred despre adevăratele intențiuni ale bărbaților din cercurile normative, cari — precum o scim acum — sunt decisi să eșecute această importantă schimbare, sau precum se dice reformă. Se creadă ei în adevăr, că în administrațiunea de stat zace ascuns un puternic mijloc de magiarizare, sau dora folosesc acesta devisă spre a face ca publicul se accepteze acea măsură, despre care știu bine, că prin ea nu se ajunge acel scop național, însă ei vreau se o introducă cu totul din alte motive.

În cazul prim cu părere de rău ne putem convinge, că punerea la cale a lucrărilor celor mai importante este în mâna ômanilor de acia, cari n'au pârșut în esență importanței afacerii întreprinse, cari n'au ceruta cunoscință de cauză și cântă pe o strună cu publicul cel mare, care, când este vorba de una dintre cele mai de importanță cestiuni naționale, de cea a naționalităților, nici nu vede, nici nu aude, și nici că voesc să vadă și să audă; în cazul al doilea nu putem dice numai atâta, întorcând vechia formulă romană: se bage de semă republica, ca consilii să nu i facă stricăciune.

Cu ômeni superficiali stăm față în cazul prim, cu ômeni dibaci în cazul al doilea, cari vreau se exploateze rătăcirile și patimile publicului.

Enunțațiunile de până acum ale bărbaților din cercurile conducătoare ne dau deopotrivă puncte de rașim atât pentru una, cât și pentru cealaltă suposițiune. Este foarte bun aceea ce până acum am așdit dela ei pentru motivarea lucrului; întregă afacerea ni s'a prezentat ca deus ex machina.

Puținele câte le-am așdit dela ei în acest sens sunt mai mult enunțațiuni decât argumentațiuni. Cred deci că nu va fi de prisos, dacă mă voiu ocupă

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

Pilde filosofesti de pre limba cea prôstă grecescă talmăcite romănesce.

(Urmare.)

248. Cine n'are avere, n'are nici cinsté în lume, și cine n'are cinsté, după socotéla lunei, n'are nici avere.

249. Bate-te vitejesce în rășboiu, pentru-că de-ți vei pierde îndrăsnéla inimii, și vor pierde și oștașii tei.

250. Buna slujire a averei stă întru a fi darnic bogatul.

251. Lumea și raiul se pot asemăna cu două mueri, ce au numai un bărbat, carele iubescé mai mult pre una decât pre alta.

252. Preșugul, ce se face cu un om netrebnic, curând pricinuesce primeșdii.

253. Mai bine este a fi singur, decât însoțit cu cei răi.

254. Fii vorbitoriu cu pretenii tei, și se aibi cătră dênșii aceeași cucernicie, carea și ei au cătră tine.

255. Un om scump, carele își păzescé averile sale, se potrivește cu un om, ce are pâni înaintea sa, și nu mânâncă.

256. Slujescé-te cu averea ta, pentru-ca să dobândesci dragostea tuturor.

257. Murim între desfătări și între jocuri, necunoscând cum-că murim.

258. Norodul nu-și pârșescé pe împératul seu, nici iasă din porunca lui fără multă vărsare de sânge.

259. Cel ce este învățat, nu se pôte să fie sêrac.

260. Minciuna, alt nimic nu dobândescé, fără numai rușini și necinste.

261. Minciuna, dintru care se pricinuesce pace, este mai vrednică decât adevărul, carele aduce împotrivire și vrășbă.

262. Celce pârșescé lumea de tot, este fără de nici o întristare.

263. Nimenea nu-și arată mai mult moșicia decât cea ce începe a vorovi mai nainte decât a isprăvi altul vorôva sa.

264. Nu sunt adevărate bogății cele ce sunt fără bunătați.

265. Cel ce încredințéază vre-o poveste de trebuință unui om, ce nu este harnic să o ispravescă, mai pre urmă se căescé de ce au făcut și îndată dă pricină înțelepților să-l cunoscă, că n'are minte.

266. Cu facerile de bine vrășmașul pôte să se făcă prețin, ér patimile trupesci cu cât se mângăe cu atâta mai mult se împotrivesc.

267. Gândind binele vecinului teu, vei câștigă dragostea lui.

268. Nu se pôtă înțelepșescé cel ce-ți dă nădeșde, și apoi o ia.

269. De multe ori cei ce sunt din firea lor darnici, n'au puțință să dea, și cei ce au să dea, nu sunt darnici.

270. Cel ce se silescé să arate pre sine, că este înțelept, se socotescé fără minte, și nebun înaintea lui Dumnezeu și a ômenilor.

271. Cea ce va să învețe bune învățături, nu se cade să se lase să-l stăpânescă și să-l chivernisescă muerile.

272. Averele este ca să trăescă omul cu odichnă, ér nu se cade să trăescă numai ca să grămădescă avere.

273. Acela supără pre sêraci, carele iartă pe ceia ce-i supără cu nedreptățile lor.

274. Păzescé-te de ceia ce nu-i cunosci.

275. Cea ce lasă pochtele sale să-l povățuescă, în scurtă vreme sêrăcesce.

276. De vei ținé taina ta întru ascuns, adevărul vei isprăvi, ce ai socotit.

(Va urmă.)

cu cele două importante enunțări, cari au premers desbaterilor dietale din Decembrie 1889; una a fost o vorbire de instalare a unui comite suprem și alta o vorbire de banchet a unui secretariu de stat. Ceea-ce voesc să spun la aceste două, pot fi luate ca observațiuni la multe alte enunțări de felul acestora.

Denumirea contelui Iosif Zichy de comite suprem în Pojon a stârnit senzație în totă țera, și diarele încă o au tractat ca pe un eveniment de mare importanță. Un fost ministru, și încă consul iterum, membrul unei puternice familii dinaste a pășit în cercul quodlibet de comite suprem deopotrivă cu alți oameni de pozițiuni de tot modeste.

Intrarea în cercul acesta a avut o aparență de adevărată umilire, și ea apare justificată numai prin aceea, că fișpanatul acesta va fi propylaeumul unui fotoliu de ministru, sau dădă chiar de ministru președinte; se poate că acesta rezoluțiune a domnului conte a fost stârnită și de o puțină reminiscență constituțională, se poate și aceea, că el ca om serios și solid nu a ținut de prisos ca pe terenul afacerilor interne să facă unele studii pregătitoare. Combinațiunile aceste încâtva le-a conturbat o nouă surprindere din partea guvernului, denumirea contelui Teleki, cu toate acestea însă fapta și enunțările contelui Zichy totuși au importanță. (Va urmă.)

Revista politică.

În dieta din Budapesta s'au terminat desbaterele bugetare și actualul guvern a trecut érá-și preste o stavilă, care la început amenință existența cabinetului.

După esperințele din trecut s'a așteptat și de astădată ca să se provoace scene tulburătoare și furtună, acestea însă au fost evitate și lucrul în sine rămâne o mare enigmă.

Presa opozițională a dat mai de multe ori signalul de alarmă, a mers așa de departe, încât prezintă demisiunea dlui Tisza ca fapt împlinit, dar opozițiunea din dietă nu și-a pierdut de loc cumpătul ea a rămas rece la toate provocările și numai din când în când câte un discurs fulminant, acoperit de aplauzele opozițiunii, a mai împropietat scenele de trista memorie din sesiunile precedente.

Nici chiar ministrului honveğimej bar Fejérváry, carele se pregătise pentru a înfruntă atacurile opozițiunii, nu i s'a dat ocaziune a pași cu prea nali au primit proiectul prezentat cu mai mult sânge rece, decât în rândurile trecute.

Toate acestea confirmă tot mai tare afirmațiunile cercurilor guvernamentale, că nici vorbă nu poate fi ca dl Tisza să părăsească cabinetul acum, când dispune de cea mai mare putere, când în cabinetul său se află bărbați, cari singuri pot zdrobi acușele, ce se descarcă asupra lor și pentru-cari nu mai e neceșariu să vorbescă densul, precum prea des se întâmplase, decând pörta guvernul statului ungar. Poate chiar ca dl Tisza, care s'a subtras dela toate resortele și e numai prim ministru, precum se afirmă în cercurile guvernamentale, la vară va lua érá-și conducerea unui resort. Acesta însă până acum nu se știe.

Desfășurarea lucrurilor în peninsula balcanică face tot mai multă lumină asupra situațiunii Bulgarei.

Representantul Rusiei la București, Hitrovo, a fost chemat la Petersburg ca să-și dea sémă în persoană de toate actele sêvêrsite. Dl Hitrovo, precum se știe, s'a aflat, că stă în legătură cu capii conjura

țiunii din Bulgaria și acéeta descoperire neașteptată a provocat mult resens în Rusia.

Guvernul rusesc în timpul din urmă a observat preste tot o atitudine rezervată și adese-ori a făcut chiar afront cauzelor provenite din încordările panrusismului și cari compromiteau pe Rusia.

Conspirațiunea din Bulgaria, cu care a stat în legătură și reprezentantul rusesc din București, încă o a compromis în fața lumii și a puterilor europene, și acésta cu atât mai vêrtos, cu cât se știe, că dl Hitrovo e reprezentant direct al guvernului și de multe-ori a mai încercat să jöce astfel de scene, dar toate l'au tradat, nu numai în Bulgaria, ci și în celelalte țeri din peninsula balcanică.

Pata de acum n'a mai putut o suferi cercurile conducătoare din Rusia, de aceea dl Hitrovo a fost chemat la Petersburg să-și dea sémă de faptele sale și precum se asigură nici nu se va mai reintörce la postul său. El e așa de compromis și a devenit atât de imposibil, precum devenise fostul agent rusesc, generalul Kaulbars.

Anchetarea lucrurilor din Bulgaria au scos la ivélă persoane nouă, cari au fost angajate la conspirațiuni, actele însă nu se dau la ivélă și se țin în cel mai mare secret, căci așa convine guvernului.

Conspirațiunea avea să și împlinască misiunea pe timpul, când principele de Muntenegru, Nichita, petrecea în Constantinopol ori în Bêlgrad și precum se afirmă, ostirea muntenegreană era pregătită pentru toate eventualitățile.

Scirile din Constantinopol anunță, că și sultanul privește cu mai multă nepăsare la acțiunea rusescă în Bulgaria, ba chiar o favorisează, din cauza, că Bulgaria și înarmază armata cu puscii cu repetiție Manlicher, aduse din Austria.

Încordările dintre Portugalia și Anglia nu s'au aplanat cu totul. Pașii energici ai Angliei a provocat multă nemulțămire în populațiunea portugeză și demonstrațiunile se desfășură încă și acum în întreaga țără. La mesagiul reginei din Anglia în care s'au spus și motivele pentru-ce Anglia a pășit cu atâta rezoluțiune a răspuns guvernul portugez cu prezentarea unui proiect de credite pentru sporirea și întărirea armatei și mai ales a marinei.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”

Rêsinari, 6 Februarie, 1890. Dle redactor!

Am văzut mai deia unu-mat-dela altul, ba am și cetit, că se te feresci ca de foc a face pedagogi înainte de vreme, deore-ce totă munca zădărnice îți este. Să aștepti totdeauna mai bine să îmbetrănesci în chemare și numai atunci să pășesci publice cu observări pe terenul învățământului.

Recunosc a fi adevăr în cele auzite și cetite, deși nu absolut, fiind-că nimic nu poate strică mai mult în pedagogie decât amestecul oamenilor, dacă a și puté dice așa, semidocti pedagogi. Un tinér eșit din o preparandie sau teologie poate scî relativ foarte puțin din vasta pedagogie teoretică, fie el cât de eminent, și și mai puțin din cea practică; un învățătoriu, aplicat numai de eri alaltă-eri în oficiu poate va scî cu ceva mai mult, și dacă astfel de oameni se apucă să tracteze cestiuni de importanță pedagogică, să dea sfaturi pedagogice, tot lucrul e cam deochiat. Fie cineva cât de erudit pedagog, om e și el, prin urmare nu poate scî tot și tractă cu erudițiunea, cu care ar dorî să tracteze ori-ce cestiune școlară. I prinde bine însă, dacă și unui

astfel de pedagog consumat îi s'are într'ajutoriu câte unul și mai puțin chemat, fie cu vre-o observare, fie cu scóterea la ivélă a unor sau altor cestiuni de interes pedagogic. Adevăratul pedagog apoi din aceste observări, păreri pedagogice, ca măestrul cel bun, după ce are materialul, pregătește zidirea pedagogică.

Am cetit cu mare drag un diariu vechiu pedagogic „Scóla română”, redactată de I. Candrea și V. Petri, ce apărea tocmai pe atunci, pe când eu abia trecusem puținel preste pragul alfabetului. Din acel diar am observat un lucru foarte frumos. Redactorii diarului luau de pe la toți învățătorii români fel de fel de încunoscințări, observări, opinii pedagogice și a. și le publicau în diarul lor sau așa, cum le primiau, sau apoi dênșii din toate acestea, cu cunoscință de cauză, elaborau diferite tractate practice, ce cu drag le cetesce omul și astăzi. Păcat, că acel diar bun, curând a încetat.

Am amintit acest cas, ca să nu fiu timbrat de dascăl sfătos, dacă voesc a sulevă o cestiune, după a mea părere, pentru scóla poporală destul de importantă. Cestiunea e de natura unei controverse și se referă la organismul intern școlastic și sună:

Cum e mai bine în scóla poporală cu mai mulți învățători, ca fie care învățătoriu se rămână stabil în clasă, sau apoi să se perondeze?

Tractarea acestei cestiuni pretinde multe cunoscințe atât teoretice cât și practice și numai un pedagog încărunit ar puté să dea răspunsul ori într'o parte ori într'alta. Până când însă se va găsi acel pedagog de greutate, urmază ca noi să nu scim pentru care parte a controversei să ne decidem? Nu, de loc!

Avem corpori profesoriale, corpori învățătoresci, avem reuniuni, unde atari cestiuni mai bine se pot lămurii.

Ce drag mi ar fi mie unuia, când acésta controversă, dacă nu în alte reuniuni învățătoresci din archidieceasa noastră, cel puțin în reuniunea învățătorilor distr. Sibiu, pe lângă alte obiecte de pertractare puse de Prea Ven. consistoriu și pe lângă prelegerile practice în jurul cărora, vèd, că acum se concentrează totă activitatea reuniunilor, să se ia la desbatere în viitoră adunare generală. Acesta o dic, nu fiind că controversa amintită ar fi născocirea mea proprie, ci fiind-că ea e de o însemnătate mare pentru scóla cu mai multe clase și mai mulți învățători. Și har Domnului, așa școli avem! Funcționând și eu la o asemenea scóla zace în interesul bine principat al școlii, al învățătorilor ei, să se hotărăscă la un fel pe base curat pedagogice: stabilitate sau perondare? Numai merge când cu una, când cu alta, după cum îți vine la socotélă, numai merge, cum mi a povestit cineva un cas, unde învățătorii iau clasele pe apucate, care se scóla mai de dimineță își alege fără a mai consulta și pre ceilalți colegi ai sei.

Bucuros, eu unul, n'ași voi a me pronunță în controversa acésta, mai nainte de ce n'ași auzi și opiniunile altor colegi. O împregiurare însă, ce o retac me silesc să-mi calc acésta voință și să-mi dau modestele mele păreri aici, fără însă, ca să intenționez a predispuce pe cineva pentru ele.

Prefer perondarea, adică urcarea învățătorului cu școlarii sei prin toate clasele din următoarele motive:

1. Prin sistema de perondare însuși învățătorul progresază; ce ar fi de un învățătoriu, care ar rămână stabil și ar scî să propună materialul numai din o singură clasă? Un așa învățătoriu ar rămâne

Banii dracului

(Urmare.)

Pista intră în stăpânirea averii lui Ambruș — dă cu o mână lui Alecsă o mie de floreni, cu cealaltă Istinei ceialaltă mie de floreni — și plecă la Cluș, de unde după câte-va zile se reintörce în tovărășit de oameni noi, servitori noi și servitoare tot după placul lui, și astfel demite pe servitorii cei credincioși, contra dispozițiunilor bătrânului său moș.

Alecsă și cu Istina nici că se supărără. O colibă aveau și ei unde pot șede până la primăvară, dar ca se potă șede la olaltă este de lipsă binecuvântarea ceriului și împlinirea tainei a VI-a.

Alecsă și cu Istina se cunoseau, fie-care era convins de ómenia celui alt, și așa ajunși și la óre-care stare după credința și sêrguința lor se cununară după 6 săptămâni dela mórtea dlui lor, fără multe ceremonii. În loc de a întinde mese lungi și beții usitate la atare act, ei se mulțămiră cu un prânj de bucate la casa nașilor lor, ér în contul cheltuelilor ce ar fi fost să facă la atare ocaziuni au împărțit între sêracii din sat o sumuliță de bănișori și la nisce femei vèduve și sêrmane le au dăruit toți purcei dela scrófa ce o a căpétat, fiind de bună credință, că ei vor avé în curând alții.

Așa au statorit un esemplu destul de frumos în Pustinis și acel esemplu ar fi bine să-l urmeze cei ce pot, în schimb pentru multele cheltueli zădărnice, ce se fac la asemenea ocaziuni.

Preste puțină vreme începe a se desprimăvară și lui Alecsă, care scia cum se pörta economia, nu mai atăta i trebuia.

Și mai procurase câte-va locuri, lângă cari le avea, și pe la începutul lunei lui Martiu, plugul lui era în brazdă tras de doi bouleni frumușei.

El mâna boii dela córnela plugului și când era sórele rêsărit trăsese câte-va brazde în lungul.

Când era vorba de lucru apoi el scia lucră nu glumă, și încă tocmai acum, când se vede el stăpân, dómne cu câtă tragere de inimă pornia plugul din curte.

Dar apoi Istina, cum se apuca de gătitul prânzului ca se nu întârzie și să o ridă celalalte neveste din sat, ori apoi să-i flămendescă bărbatul și să se supere. Așa arase Alecsă locurile lui, le să mênase, și după muncă bună el era în drept să credă că grău de primăvară frumos ca a lui nu are să aibă nimenea, dar nici la curte.

Intr'aceia ómenii cei noi aduși la curte încă încep cu aratul, dar sêcuii aduși de Pista nu fac trebă. Sudue, bat vitele, dorm la améđi domnesce, samênă rar ca se le rămână și lor din samênță pe rachiu și tutun, domnișorul petrece prin Cluș,

nici habar n'are de cele ce se petrec la mosia lui și apoi pământul lucrat rău, rău folos produce.

Alecsă pare că se ciudea, când vedea pământul mai mult sgăriat decât arat, dar Istina îi dicea; lasă-i în mâna Domnului să nu cumva să vorbesci ceva să se mánie pe tine, că acestia vèđi că sunt cu capul a mână.

Și Alecsă s'a conținut de ei — nu le-a mai avut grija, decât când era la cărat vede și el că în curte intră mai puțin grău ca altădată, că clăile de fên numai o parte ajung în curte, ér celalalt l' vènd argații lui Pista pe la birtași și pe la alți oameni cu cari au socoteli.

Așa trece vara și vine érna, trece un an după altul și pe când Alecsă dă din ce în ce mai la bine la curte merg trebile tot mai rău. Și cum se nu mērgă rău, când grăul se vindea până nu era imblătit, lâna de pe oi până nu era tunsă, vinul până nu era tescuit, ba ce e și mai mult, decând a murit bătrânul nici darea după moșie nu o a mai plătit nimene.

Vitele încep a se imputină, cele vèndute nu sunt înlocuite prin altele, căruțele se hodorogesc, vitele de jug abia trag carul din curte și toate aceste samênau a lucru slab.

(Va urmă.)

strein de o mulțime mare de cunoștințe, ce se predau în clasele mai superioare într-o formă mai deosebită.

Perondarea silesce în fie-care an pe învățătorul la studiu, nu l lasă să și dică: Materialul și metodelor de predat l'am mai predat, n'am să me mai trulesc de nimic, pot să mi pun flori la ureche. Studiind și studiind materialul din diferitele clase învățătorul se face învățătoriu. Și cred, că învățătoriu adevărat vrea să fie fie care învățătoriu. Studiul acesta se cere dela un învățătoriu și din alt punct de vedere. El e avisat a trăi în poporul de rând și dacă nu studiază se rusticesce. Un învățat frances se exprimă aci foarte frumos: *învățătorul e avisat a trăi în un cerc inferior și totuși caută să-și păstreze un suflet sublim pentru ca se pōtă câștiga iubirea și respectul familiilor.* Cu un cuvânt: Stabilitatea face pre învățătoriu a stagnă, perondarea a progresă în cultură proprie.

Este deci numai în interesul învățătorilor, ca numai unde se pōte să se introducă sistemul de perondare. Se înțelege însă, că atunci toți învățătorii au să fie unul mai calificat și mai apt decât celalalt în chemarea lor. Unde însă învățătorii nu sunt egali în calificățiune și aptitudine, acolo mai că-ți vine să dici, că e mai bună sistemul de stabilitate, pentru-că să cugetăm numai serios ce s'ar alege de acei elevi, cari în tot timpul cât au cercetat scōla poporală, au avut un învățătoriu rău? În cazul acesta, când adevărat între învățătorii dela o scōlă ar fi și de aceia, cari să fie neapți pentru perondare, totuși perondarea se pōte introduce și adevărat se fie perondare numai în unele clase. Învățătorul resp. învățătorii mai slabi să fie atunci stabili în o clasă, ăr celalalt să se perondeze.

2. Prin scōla de perondare învățătoriu devine în pozițiune a pētrunde în individualitatea fiecărui elev, ce-l are sub mână sa. Cunoscută individualitatea elevului, învățătorul se pōte ușor orientă în tractarea lui.

Puțin foarte puțin pōte studiă un învățătoriu stabil pe un elev, dacă i-l are numai un an în clasa sa. Până să-l cunoscă din de ajuns anul scolaric a expirat și pōte el tot ce a făcut față de elevul seu a făcut tot orbecând fără să cunoscă firea acestuia și e rău când lucră contra firei.

Altfeliu cu totul altfelu stă lucrul la perondare. În anii primi își va veni greu, dar cu atât mai ușor la sfârșitul anilor de scōlă. Atunci învățătorul cunoscă pe fiecare elev, scie ce plătesce și în educațiune ea în considerare și aplicările lui firesci.

3. Apoi numai prin sistemul de perondare învățătorul pōte să se împărtășească de o adevărată bucurie de crescător. Dacă sciu eu, că cutare om brav ca elev dela începutul anilor de scōlă până la finea lor a fost tot numai sub mână mea, ce mângăere î-mi trebuie mie mai mare ca învățătoriu? Al meu e meritul, că cutare e așa, dic atunci singur, și numai are curajul să-mi dispute nimenea meritul acesta.

Mai sunt și alte motive, cari pledază pentru sistemul de perondare. Eu le am spus numai pe cele mai însemnate, alți frați învățători din reionul reuniunii noastre, cari vor cei aceste șire, binevoescă a afla pre cele ce vor crede, că mai lipsesce, ca la o viitoare întrunire, dacă va fi cu cale, să putem discuta.

Vrând să finesc, repet, că scopul acestor șire nu mi'a fost, ca să descoper lucruri nouē, și nici n'am avut intențiunea de a face acēsta. Ce am intenționat e, ca să atrag atențiunea la o cestiune de altmintrele de tōte dīlele, însă care ușor pōte fi trecută cu vederea.

George Vl. Enescu,

inv. la scōla capitală gr. or. din Rēșinari ci. abs.

Protocolul conferenței de împăcare între cehi și germani.

(Încheiere.)

IX. Revisuirea ordinațiunei privitoare la limbile țării.

Îndată ce vor fi îndeplinite schimbările luate în perspectivă la dețermurirea circumscripțiunilor judecătorești, e a se supune unei revisuiri ordinațiunea din 19 Aprilie 1880, privitoare la folosința limbilor țării în Boemia în comunicarea judecătorilor și procuratorilor din Boemia cu partidele și cu autoritățile autonome.

Amendouă partidele își păstrează pentru atitudinea lor la tractările, ce se vor face în acēsta privință, punctul lor de vedere principiaru.

X. Lege privitoare la folosința limbilor țării la autoritățile autonome.

După ce guvernul c. r. declară, că pentru proiectul de lege hotărât de dieta boemă asupra folosinței limbilor țării la autoritățile autonome nu va obține preafinalta sancțiune acest proiect de lege se va supune în cea mai deaprobe sesiune a dietei unei nouē debateri în tōte părțile prout de acord mai ales în aceea, că afară de Praga, orașele cu statut propriu se fie tractate așa ca tōte celelalte comune.

XI. Reforma legii electorale dietale și instituirea de curii naționale.

Se va face o reformă a legii electorale dietale, luându-se în mēsură aprețare tōte momentele naționale de mēsură după o mēsură egală pentru amendouă naționalitățile.

Privitoriu la reprezentanții mării proprietăți, corpul electoral al mării proprietăți alodiale se va împărți în mai multe corpuri electorale după delimitare teritorială.

Guvernul va prezenta în cea mai deaprobe sesiune imediat un proiect privitoriu la modificarea legii electorale pentru marea proprietate alodială și cu acēsta ocaziune va declara, că va prezenta cât se pōte mai curēnd un proiect privitoriu la o reformă generală a legii electorale.

În locul curiilor de până acum ale deputaților dietali ai cercurilor orașenești și provinciale (rurale) se instituesc două nouē curii, existând și mai departe curia mării proprietăți și anume: curia deputaților cercurilor electorale boemă și curia deputaților cercurilor electorale germăne.

Amendouă aceste curii se formeză după o listă, ce se va stabili pe temeiul clasei proprietare factice cu mai departe mēsură, că deputații camerelor comerciale la intrarea lor în dietă au să declare, căreia din cele două curii naționale voesc se aparțină. Aceste două curii au în privința alegerilor aceleași funcțiuni, ce le au exercitat curiile de până acum, și spre acest scop e a să prezenta în cea mai apropiată sesiune un proiect de lege. Printr'o altă lege ce are să intre în putere deodată cu reforma electorală, să va investi fie-care din cele trei curii cu un drept de veto pentru hotăriri despre modificări în legea fundamentală a țării și în legea electorală dietală, precum și despre cestiuni care privesc folosința limbilor în viața publică, la autorități autonome și la astfelu de institute de cultură, care nu sunt dedicate exclusiv unei naționalități, întru cât aceste cestiuni cad în competența dietei.

Participanții la conferință invitați de Escelenția Sa dl ministru președinte, se îndatoréză a interveni cu hotărare pe lângă soții lor politici de partidă pentru primirea învoelilor de față, care formeză un întreg și care au aflat consimțământul guvernului c. r. și mai ales se obligă membrii germani ai conferenței pe temeiul acestor învoeli și pentru cazul când s'ar primi de tōte părțile, reprezentate la conferință, a propune soților lor de partidă ca se reintre în dietă.

Aceste învoeli se împărtășesc la 26 Ianuaru 1890 în Praga, de cătră participanții la conferință, soților politici de partidă și la 27 Ianuaru 1890 se publică în foile de după amēdi prin biroul de presă c. r. Până atunci e a se consideră cuprinsul acestor învoeli ca confidențial. Îndată ce soții politici de partidă ai participanților la conferință a primit aceste învoeli, asupra cărora aceia vor decide la 26 Ianuaru 1890, aceste învoeli sunt obligate pentru tōte părțile prin urmare și pentru guvernul c. r. — Viena, 19 Ianuaru 1889, Taaffe m. p. Frideric Carol conte Kinsky m. p.; Dr. H. Hallvich m. p.; R. Clam-Martinitz m. p.; E. Plener m. p.; Dr. Mattusch m. p.; Lobkovitz m. p.; Dr. Schlesinger m. p.; M. bar. de Scharschmid m. p.; Dr. Rieger m. p.; Dr. Franz Schmeykal m. p.; Schönburg-Hartenstein m. p.; Oswald conte Thun m. p.; O. Zeithammer m. p.

Contele Iuliu Andrassy.

În timpul din urmă privirile cercurilor normative erau îndreptate spre neînsemnatul loc Volosca, unde zăcea într'un morb greu cronic contele Iuliu Andrassy, și cu îngrigire se asteptau scirile despre starea sanitară a acestui mare bărbat de stat; dar catastrofa se vede, că a fost neevitabilă. Căci firul telegrafic cu datul 18 l. c. aduce scirea, că în aceea zi la 3 ore dimineța a încetat din viață.

Contele Andrassy a fost unul dintre cei mai distinși bărbați de stat ai timpului present, recunoscut și aprețiat de atare de tōți diplomații statelor europene, dar abstragēnd dela calitățile sale distinse pe terenul diplomatic preste tot, în fața curentului puternic al șovinismului magiar trebuie să constatăm, că dēnsul a fost totodată și un om calm, ne-preocupat și just față cu drepturile naționalităților, și în acēsta privință, ca unul carele a luat parte activă la tōte actele mai importante cu ocaziunea introducerii constituționalismului, totdeauna a luptat pentru vederile cele mai juste, ce se atinge de drepturile naționalităților.

Tot asemenea ca un bărbat condus de simț puternic de liberalism dēnsul a fost, carele alături cu distinși bărbați de stat Deák și Eötvös a stăruit pe la începutul erei mai nouē constituționale pentru a se recunoșce în stat și a se garantă prin lege autonomia bisericeii noastre, de care ne bucurăm astăzi. Tōte aceste fapte mărețe ne fac, ca alături cu cercurile înalte și înrīga țēră cu durere să înregistrăm încetarea lui din viață, mai ales când vedem, că șirurile bărbaților de stat cu vederi calme se răresc tot mai mult.

Contele Iuliu Andrassy s'a născut la 8 Martiu 1823 în Zemplin. După terminarea studiilor universitare în patrie, a ascultat cursuri și la univer-

sități străine, de unde reintorcēndu-se a fost ales la 1847/8 de deputat al Zemplinului la dieta din Pojon. Dēnsul a luat parte activă la revoluțiunea din 1848, guvernul din Debrețin l' trimise la Constantinopol, de aceea după potolirea rēscōlei a fost condamnat la moarte. Dēnsul s'a refugiat în Paris, unde stătut 10 ani până la 1860, când se proclamă amnestia și se întorse în patrie. Fiind ales la 1861 ărăși deputat la Zemplin se alătură la partida lui Deák și de atunci a început a și dovedi capacitatea diplomatică prin fapte. La 17 Faur 1867 a devenit prim-ministru ungar, purtând și portofoliul ministrului de honveđi, în tōmna aceluia-și an reprezentă pe monarhul la expozițiunea din Paris, ăr la 1869 la deschiderea canalului de Suez. După-ce Beust, fost ministru de esterne deraisonă la 1871 a fost denumit ministru comun de esterne. În resbelul franco-german s'a silit ca monarhia noastră să rămână neutrală, la 1872 luă parte la întâlnirea celor trei monarhi în Berlin împreună cu Gortchakoff și Bismarck, la 1874 însoți pe monarhul la Petersburg, la 1875 la Velența. Sub ministeriul seu s'a ținut congresul de Berlin, după rēboiul ruso romāno turc, s'a ocupat Bosnia și Hertegovina și el a contribuit în partea cea mai mare la alianța cu Germania. A fost posesor al mai multor orduri străine.

Varietăți.

* (Principele de Bismarck.) Cancelariul de fer 'și dă ocupat pe rēnd demisiunea din pozițiunile, ce le a ocupat. Înainte numai cu cât-va timp depuse portofoliul ministerial de comerț și acum scirile din Berlin anunță, că și a dat demisiunea de prim-ministru prusian.

* (Metropolit în Filipopoli.) Precum anunțaserăm, în una din ședințele patriarhatului ecumenic s'a ales de metropolit în Filipopoli Fotiu. Patriarhatul a recercat pe guvernul din Sofia, să-i notifice, că are destulă încredere în persoana lui Fotiu. Acestei impregiurări 'i se atribue și un colorit politic. Acesta e adevăratul pas de pertractare mai seriosă între patriarhat și guvernul Stambuloff, căci patriarhatul doarece ca instalarea noului metropolit să o facă cu consensul actualului guvern. Fostul metropolit a fost delăturat din scaunul din Filipopoli din cauză, că venise în neînțelegeri cu guvernul și totodată nu arăta destulă obediță patriarhatului. Noul episcop a fost prezentat principelui prin ministrul de culte Stransky.

* (Portretul lui Ioan Huniade în Panciova.) Ministrul de culte și instrucțiune publică cinstise dīlele trecute comunei Panciova portretul lui Ioan Huniade, lucrat în mărime naturală. Portretul s'a desvălit sērbătorește în adunarea reprezentanții sub conducerea comitetului suprem, ăr ministrului s'a luat hotărârea să i se trimită o adresă de mulțămire.

* (Contele Hartenau.) Contele de Hartenau, fostul principe bulgar, petrece tot în Viena. Dēnsul a făcut vizită celor mai însemnate persoane din Viena, A vizitat pe archiducele Ludovic și a fost oșpele archiducelui Wilhelm. Cu ministrul de esterne, cont. Kálnoky s'a întreținut mai mult timp.

* (O nouă cameră de comerț.) În urma unui esmis al ministrului de comerț și comunicațiune Baross se va ridică în Maros-Vásárhely o nouă cameră comercială, care își va estinde activitatea asupra orașului Maros-Vásárhely și asupra comitatelor: Murēs-Turda, Odorheiu și Ciuc. De comisariu pentru ducerea în îndeplinire a acestei instituțiuni s'a denumit comitele Banfy Zoltán.

* (Asilurile de copii.) În una din ședințele dietei ungare la debaterile proiectului asupra asilurilor de copii s'a primit la §. 14 modificarea propusă de Sztarmay ca comunele, care plătesc dare dela 15,000 fl. să fie îndatorate a ridică asiluri de copii permanente, ăr cari plătesc dare dela 10—15,000 fl. să și ridice asiluri de vară.

* (Congresul etnografic.) În dīlele trecute s'a ținut în Bucuresci adunarea conchemată de comitetul provisoriu. Adunarea a ales un comite definitiv, compus din cele mai distinse persoane în număr considerabil, care vor avē să arāngieze și să primescă pe savanții străini.

Loterie.

Mercuri 19 Februaru, 1890.

Brünn: 16 61 74 85 77

Bursa de Viena și Pesta.

Din 18 Februaru 1889.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	103.60	103.45
Acțiuni de bancă de credit ung.	351.75	351.—
Galbin	5.58	5.57
Napoleon	9.44½	9.44

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Szamos-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1890

la

„**Amicul Familiei.**” Ziaru beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 2—3 côle cu lustrațiuni frumoșe; și publică articlii sociali, poesii, romane, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează cestiuni literare și științifice cu reflecțiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte populațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grigile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivizilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postali.

„**Preotul Român.**” Ziaru bisericesc, scolastic și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre Dumineci, sârbători și diverse ocațiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și sciiri cu preferința celor din sfera bisericească, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postali.

— **Colectanții primesc gratis tot al patrulea exemplariu.** —

— **Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere.** —

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbei românești în vorbire și scriere înverdită și aprefiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Merinde dela scôlă, sau învățătură pentru popor, culese din ziarul unui scolaru de Dr. Georgiu Popa. — Opul acesta, pentru povățuirile lui valorose, are să ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre populare. Dl. autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un ziaru de scôlă, ce și-l făcuse ca elev de anul I. al scôlei populare superioare din Câmpeni, va se dăcă, pe când era în al 4-lea an de scôlă. În acest ziaru se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din scôlă cât și afară de scôlă: o colecție bogată de diferite povățuiri primite dela învățătorii seu, pe cari autorul le-a prelucrat și desvoltat cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa, că singur numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. e. capitulul despre fumat, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajuns pentru a merita să nu lipsescă din nici o bibliotecă populară românească. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui esempl. cu porto-francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariul. Novela originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.
Puterea amorului. Novela de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.
Idealul pierdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.
Opera unui om de bine. Novela originală. — Continuarea novelei: „Idealul pierdut” — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novela de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.
Fântâna dorului. Novela populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.
Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.
Ultimul sicastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.
Bunica și nepoțelul. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvê de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvê. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însore. Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novela istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin Vincențiu Nicôra, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrosa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Sătenului Român. Cartea III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul de ambele 50 cr.; — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scôlele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spicire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbei române pentru scôlele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnaziul din Năsăud. — Manual aprobat prin Ministerul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Catechese pentru pruncii scolare din scôlele populare. După George Mey, preot în Schwörz kirch din diecesa de Rotenburg de Titu Budu, paroch gr. cat. în Săgataș, protopopul distr. Mara, adm. Vicarial a Maramureșului etc. etc. Edițiunea I. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Prin mörte l victoriă. Comediă într'un act. A. Cotzebuc localisată de Irina Sonea n. Bogdan. Prețul unui esemplariu 10 cr.

Influinț mândriei. Novela de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul unui esemplariu 30 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în scôla populară pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cuvântări bisericesci la toate sârbătorile de preste an de Ión Papiu. — Un volum de preste 24 côle 8° mare, papir fin. — Numele dlui I. Papiu este mult-mai binecunoscut clerului român, decât să fie de lipsă a mai racomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învățat a i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. Noul tom de predici întrece încă toate volumurile de predici edate până acum, prin întocmirea sa, — având o notiță istorică la fie-care sârbătoare, — care arăta timpul introducerii, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sârbătoare. — Prețul unui esemplariu cu porto francat e 2 fl. v. a.

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ión Papiu. — Acest volum de preste 24 côle cuprinde: 8 cuvântări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de mörte, 4 pentru casuri ordinare de mörte întemplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare însă mai speciali de mörte, 4 la înmormântarea ômenilor bătrâni, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de mörte speciali; — apoi pe mai bine de patru côle urmăzează o mulțime de iertăciuni precedate de o introducere generală în iertăciuni, și anume: 1 iertăciunile bărbatului dela muire, 2 — a muirei dela bărbat, 3 — a părintelui dela fii, 4 — mamei dela fii 5 — a fiilor dela părinți, 6 — a fratelui sau surorii dela frați și surori, 7 — a nepoților dela moși, mörse, buni, bune, străbuni, străbune, 8 — a nepoților dela unchi și mătușe, 9 — dela nemuri și consângeni mai depărtați, 10 — dela conșoți de aceeași ocupațiune, 11 — dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebrale și iertăciuni lucrate amărșurat tuturor cerințelor preoțimii fungente la casuri funebrale. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 2 fl. v. a.

Cuvântări bisericesci. Tom III, scris de Ión Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se estinde pe 12 côle 8° mare. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolic sau concordanțele tradițiunei, în două limbi — română și latină tractează despre primatul bisericeii și se estinde pe 22 côle 8° mare. Scrisă de Ión Papiu. — Opul acesta a fost recesant favoritoriu și lăudat și de foile străine. — Prețul unui esemplariu spedit franco e numai 1 fl. 50.

Rezultatele filosofiei sau cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui espuse în mod popular de profesorul Dr. Ioșif Frapporti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ión Papiu — Acest op, care se estinde pe 11 côle 8° e foarte acomodat ca premiu pentru cei ce absolvă scôla populară, se vinde cu prețul numai de 50 cr., esemplariul spedit franco.

Manual catehetic pentru primii ani scolastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fost profesor de s. scriptură, catehetică și metodică în seminariul archidiececan din Blaș, actualminte vicariu archiepiscopesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele re erute de relațiunile și lipsele băeților nostri, ăr ceremoniele bisericesci, înlocuindu-le cu cele prescise și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea, ce are să o observe catechetul față cu discipulii sei. Această scriere are să fie un îndreptariu în mâna cateheților, învățătorilor și a părinților la instrucțiunea religioasă-morală, ce au să o dea micilor băeți. — Prețul unui esemplariu din acest op, — care poartă clausula aprobărei, Prea ven. Ordinariat metropolitan din Blaș și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poesii în text, — esempl. 1 fl. v. a.

Omiliile celui dintru sfinți părintelui nostru Ión Gură-de-aur la epistolele sfântului post. Paul cătră Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 60 cr.

Dumnezeesca Liturghie, a celui dintru sâni părintelui nostru Ión Chrysostom, compusă din operele aceluia sânt părinte de Ión Boroș paroch gr. cat. și ases. consist. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai în 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul Mărgăritariu sufletesc. Cărtică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolare de ambe secsele. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26.

Cărtică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolare de ambe secsele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea sânteii Vergure Maria a Născătoareii de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu icône frumoșe. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Iisus Christos. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr. 50 esempl. 6 fl., 100 esempl. 10 fl. v. a. [8] 36—50

 A se adresă la „Cancelaria Negruțiu” în Gherla — S.-Ujvár — Transilvania, unde se cumperă acții dela bance cu prețurile cele mai bune.